

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 3To/97/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6623010349
Dátum vydania rozhodnutia: 10. 01. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Mário Šulej
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2024:6623010349.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Banskej Bystrici, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Mária Šuleja a sudcov JUDr. Ing. Miroslava Mandáka a Mgr. Ivany Datlovej, na verejnom zasadnutí konanom dňa 10. januára 2024 v trestnej veci obžalovaného A. B. za zločin týrania blízkej osoby a zverenej osoby podľa § 208 ods. 1 písm. a), ods. 3 písm. a), d) Tr. zák., o odvolaniach obžalovaného a okresného prokurátora proti rozsudku Okresného súdu Lučenec zo dňa 24. 08. 2023, sp. zn. 33T/1/2023 takto

rozhodol:

I. Podľa § 321 ods. 1 písm. d) Tr. por., ods. 3 Tr. por. z r u š u j e napadnutý rozsudok okresného súdu vo výroku o treste odňatia slobody a spôsobe jeho výkonu.

Rozhodujúc sám podľa § 322 ods. 3 Tr. por. obžalovaného A. B., nar. XX.XX.XXXX v A., trvalým pobytom C. D. D., E. C. D. D. XXX
o d s u d z u j e

podľa § 208 ods. 3 Tr. zák., § 36 písm. j) Tr. zák., § 38 ods. 2, ods. 3 Tr. zák. na trest odňatia slobody vo výmere 7 (sedem) rokov.

Podľa § 48 ods. 2 písm. a) Tr. zák. obžalovaného na výkon trestu odňatia slobody z a r a d ů j e do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia.

II. Podľa § 319 Tr. por. odvolanie okresného prokurátora z a m i e t a.

Vo zvyšných častiach zostáva napadnutý rozsudok okresného súdu nezmenený.

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom bol obžalovaný A. B. uznaný za vinného zo zločinu týrania blízkej osoby a zverenej osoby podľa § 208 ods. 1 písm. a), ods. 3 písm. a), d) Tr. zák. s poukazom na § 123 ods. 3 písm. i) Tr. zák., § 138 písm. a), b) Tr. zák. a § 139 ods. 1 písm. c) Tr. zák., na tom skutkovom základe, že od presne nezisteného obdobia, prinajmenšom od konca mesiaca februára roku 2019 do 11.01.2020 v spoločne obývanom byte v F. D. G. H. I. J. XX, v spoločne obývanej izbe v K. F. L. A. L. J. M., v spoločne obývanej izbe č. XXX L. K. N. L. C. D. O. L. J. M., a na rôznych miestach na území Českej republiky spôsobil fyzické a psychické utrpenie v tom čase svojej družke B. P., nar. XX.XX.XXXX a to tým, že ju fackoval, škrtil rukami, udrel ju päťou do chrbta, či ju uchopil za hlavu a udrel s ňou o stenu, alebo ju značnou razanciou odhodil proti stene, vyhrážal sa jej zabitím a tiež zabitím jej rodiny, prípadne jej hovoril, že jej rozšliape ksicht, poškodenú ohrozoval presnejšie neurčenou strelnou zbraňou, s ktorou pred ňou manipuloval, naťahoval ju, či ju dokonca poškodenej vkladal do úst, či na spánok a krk, a pritom sa poškodenej vyhrážal zabitím, slovne ju napádal vulgárnymi nadávkami, vyhrážal sa jej, že keď ho nebude počúvať a robiť to, čo od nej chce, tak ju zabije, pod vplyvom svojej

žiarlivosti ju odrádzal od dochádzky do školy a do zamestnania a v niektorých prípadoch na jej odchod reagoval vyhrázkami, že si niečo urobí alebo že sa strelí do hlavy, prípadne jej telefonickú komunikáciu s rodinnými príslušníkmi poškodenej prikázal, aby telefónny prístroj dala na hlasný odposluch, aby tak mohol kontrolovať priebeh telefónnych hovorov, smerom k poškodenej vyhlasoval, že je len jeho, v presne nezistenej dobe na konci leta roku 2019 vo vyššie spomínanej izbe v K. F. v Pardubiciach v Českej republike po predchádzajúcej slovnej výmene názorov v kúpeľni strčil poškodenu rukami do chrbta, v dôsledku čoho spadla na hranu vane a potom na zem, načo jej šliapol na tvár a vyhrážal sa jej zabitím, v presne nezistenej dobe po uplynutí dvoch týždňov od tohto incidentu po odchode z baru Excalibur v Pardubiciach v Českej republike, kde spoločne konzumovali alkoholické nápoje, smerom k poškodenej vyhlasoval, že je len jeho, fackoval ju a nakoniec ju začal rukami škrtiť, v dôsledku čoho poškodenej spadla a udrela sa do hlavy, čo ju uviedlo do stavu bezvedomia, a týmto konaním utrpela zranenia spočívajúce prinajmenšom v otrase mozgu, pomliaždení pravého ramena a pravej polovice hrudníka, ktoré si vyžiadali lekárske ošetrenie v Pardubickej nemocnici, kde bola poškodenej v dobe od 04.08.2019 do 06.08.2019 hospitalizovaná, na základe čoho následne poškodenej požiadala svojho agentúrneho zamestnávateľa, aby A. B. premiestnil na inú ubytovňu, čo sa aj stalo, v presne nezistenej dobe na začiatku mesiaca septembra roku 2019 v priestoroch firmy Q. – O. v Žďári nad Sázavou v Českej republike, kde obaja pracovali, päťou udrel poškodenu do ruky a následne jej stúpil na nohu, v presne nezistenej dobe v priebehu mesiaca november roku 2019 v spomínanej izbe v K. N. L. J. M. potom, čo sa vrátil z návštevy reštauračného zariadenia, začal poškodenej nadávať vulgárnymi výrazmi, následne poškodenu oboma rukami chytil za hlavu a palcami svojich dlaní jej zatlačil na očné bulvy v dôsledku čoho mala poškodenej začervenané boľavé oči, avšak lekárske vyšetrenie nevyhľadala a naposledy dňa 11.01.2020 v čase okolo 20.45 hod v hotelovej izbe v K. N. L. J. M. počas spoločnej konzumácie alkoholických nápojov poškodenu slovne napadol za použitia výrazov kurva a piča, potom ju zozadu chytil rukami a strhol ju na zem do polohy na chrbte, načo sa nad ňu naklonil a oboma rukami ju škrtil a vyhrážal sa jej pritom zabitím a spôsobil jej tak pomliaždenie krku, ktoré si vyžiadalo lekárske ošetrenie v Nemocnici Nové Mesto na Morave v Českej republike bez nutnosti hospitalizácie, čím týmto svojím konaním u B. P. spôsobil posttraumatickú stresovú poruchu a depresívnu poruchu.

Za to bol obžalovanému podľa § 208 ods. 3 Tr. zák. s použitím § 36 písm. j) Tr. zák., § 37 písm. m) Tr. zák., § 38 ods. 2 Tr. zák. uložený trest odňatia slobody vo výmere 7 rokov nepodmienečne.

Podľa § 48 ods. 2 písm. a) Tr. zák. bol na výkon uloženého trestu zaradený do ústavu na výkon trestu odňatia slobody s minimálnym stupňom stráženia.

Podľa § 287 ods. 1 Tr. por. bola obžalovanému uložená povinnosť nahradiť poškodenej Všeobecní zdravotní poisťovňa, regionálna pobočka Brno, Benešova 696/10 škodu vo výške 441,31 Eur a poškodenej B. P., nar. XX. XX. XXXX v F., trvale bytom F., M. R. XXXX/XX škodu vo výške 16 954,- Eur.

Proti tomuto rozsudku podal obžalovaný na hlavnom pojednávaní odvolanie, ktoré bližšie neodôvodnil, a to proti výrokom o vine a o treste.

Proti tomuto rozsudku podal na hlavnom pojednávaní odvolanie aj okresný prokurátor, ktoré odôvodnil písomným podaním doručeným okresnému súdu dňa 5. 10. 2023 a to proti výroku o treste v neprospech obžalovaného.

Najprv poukázal na výrokovú časť napadnutého rozsudku, s ktorou sa však nestotožnil, pokiaľ ide o výmeru uloženého nepodmienečného trestu odňatia slobody. Zdôraznil, že pri ukladaní trestu za spáchanú trestnú činnosť je nevyhnutné zohľadniť tzv. zásady ukladania trestov vyjadrené v ust. § 34 Tr. zák., pričom okresný súd sa týmto ustanovením dôsledne neriadil. Ako je dobre známe, samotný trest má byť odrazom jeho represívnej, ale aj výchovnej funkcie, a to za účelom naplnenia individuálnej, ale i generálnej prevencie, nakoľko má zabezpečiť ochranu spoločnosti pred páchatelom tým, že mu zabráni v páchaní ďalšej trestnej činnosti a vytvorí podmienky na jeho výchovu k tomu, aby viedol riadny život a súčasne iných odradí od páchania trestných činov. Trest má zároveň vyjadrovať morálne odsúdenie páchatela spoločnosťou.

Za základnú funkciu trestu je u dospelého páchatela možné považovať práve represívnu (zabránenie v mozgovej trestnej činnosti), netreba však zabúdať ani na výchovnú funkciu trestu, či už vo vzťahu k páchatelovi trestného činu v podobe individuálnej prevencie, alebo vo vzťahu k ostatným občanom,

potenciálnym páchatelom v podobe generálnej prevencie. Súd pri ukladaní konkrétneho druhu trestu a jeho výmery musí dôsledne zvážiť, akým spôsobom bude naplnený účel trestu, a to aj s ohľadom na proporcionalitu zásahu do práv páchatela. Nemenej dôležitá je zasada individualizácie trestu, obsiahnutá v ust. § 34 ods. 4, ods. 5 Tr. zák., ktorá ustanovuje povinnosť súdu pri určovaní druhu a výmery trestu prihliadnuť na konkrétne okolnosti trestného činu, vrátane prirážajúcich a poľahčujúcich okolností, osobné pomery páchatela a možnosti jeho sociálne reintegrácie (viď napr. uznesenie Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 5To/142/2022 zo dňa 07. 02. 2023).

Aj podľa Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, zmysel existencie a prípadnej aplikácie noriem trestného práva je predovšetkým v tom, aby sa trestné činy buď vôbec nepáchali, alebo páchali v čo najmenšej miere. Ochrana spoločnosti pred páchatelmi trestných činov vrátane ochrany práv a slobôd jednotlivých občanov robí tak z trestu prostriedok sebaobrany spoločnosti pred trestnými činmi. Trest má však okrem toho pôsobiť výchovne, a to nielen na páchatela, ale aj na ostatných členov spoločnosti, pričom generálna prevencia sa má uskutočňovať prostredníctvom individuálnej prevencie. Ak sa teda páchatelovi zabráni aj v ďalšej trestnej činnosti, dáva sa tým najavo aj ostatným členom spoločnosti, ktoré správanie je nežiaduce, proti čomu je namierený Trestný zákon a takýmto spôsobom možno ovplyvňovať pozitívnu hodnotovú orientáciu občanov spoločnosti (uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1To 2/2014 zo dňa 08. 11. 2014).

Samosudca pri úvahách o uložení trestu uviedol najmä to, že s prihliadnutím na odpis registra trestov, keď posledné odsúdenie obžalovaného pred spáchaním prejednávanej trestnej činnosti bolo v roku 2010, pre dosiahnutie represívnej a prevýchovnej funkcie trestu vo vzťahu k obžalovanému bude postačovať uloženie trestu na spodnej hranici zákonnej trestnej sadzby, teda vo výmere 7 rokov nepodmienečne, s ktorým sa nemožno stotožniť.

Nepochybne, pri hodnotení osoby obžalovaného je potrebné prihliadnuť aj na odpis registra trestov a jeho doterajší život z hľadiska trestnej minulosti podrobiť evaluácii. Odpis registra trestov však nie je jediným podkladom, ktorý je potrebné vziať do úvahy pri úvahách o druhu a výmere trestu, ale podľa ust. § 34 ods. 4 Tr. zák. je súd povinný prihliadnuť, okrem osoby obžalovaného, najmä na spôsob spáchania činu a jeho následok, zavinenie, pohnútku, prirážajúce okolnosti, poľahčujúce okolnosti, na pomery páchatela a možnosť jeho nápravy.

Hodnotiac trestnú minulosť obžalovaného a jeho doterajší život je možné dospieť k záveru, že obžalovaný sa v priebehu doterajšieho života viackrát dopustil úmyselnej protiprávnej činnosti, a to nielen na území Slovenskej republiky, ale aj v zahraničí, čo svedčí o jeho laxnom postoji k dodržiavaniu právnych noriem. Samotná skutočnosť, že všetky doterajšie odsúdenia boli obžalovanému zahladené, však nijako nebráni hodnoteniu osoby obžalovaného a jeho sklonov k páchaniu protispoločenskej činnosti. Je tiež nevyhnutné zohľadniť, že obžalovanému boli v minulosti ukladané alternatívne tresty (2x peňažný trest a 2x podmienený trest odňatia slobody), pričom ani viacnásobné odsúdenia k alternatívnym trestom neboli pre obžalovaného dostatočným poučením a nemali naňho dostatočný výchovný a nápravný vplyv. Ani hrozba ďalšieho odsúdenia a uloženia trestu nebola pre obžalovaného dostatočne motivujúcim faktorom na zmenu správania a prístupu k dodržiavaniu spoločenských noriem. Svojím ďalším úmyselným protiprávnym konaním obžalovaný bezpochyby preukázal, že doterajšie potrestania súdom ho neprímäli prehodnotiť svoj prístup k vedeniu riadneho života.

Ďalším kritériom, majúcim vplyv na ukladaný druh a výmeru trestu, je spôsob spáchania činu a jeho následok. Z vykonaného dokazovania bezpochyby vyplynulo, čo v konečnom dôsledku konštatoval aj samotný súd v napadnutom rozsudku (č. I. 6), že obžalovaný spôsobil poškodenú fyzické a psychické utrpenie bitím, kopaním, údermi, spôsobením rán rôzneho druhu, ponižovaním, vyhrázaním, vyvolávaním strachu a násilnou izoláciou, teda surovým a ponižujúcim spôsobom, ktorým vlastným protiprávnym konaním spôsobil poškodenú ťažkú ujmu na zdraví. Obžalovaný takto konal so zbraňou a po dlhší čas na rôznych miestach na Slovensku, aj v Českej republike, preto sa v žiadnom prípade nemohlo jednať o ojedinelý exces v správaní sa menovaného. Ako je zrejmé aj zo znaleckého posudku č. 72/2022 a č. 46/2022 znalkyň B. S. a B. T., svojím konaním obžalovaný spôsobil poškodenú posttraumatickú stresovú poruchu a depresívnu poruchu, vyžadujúcu si medikamentóznou liečbu antidepresívami. Znalčkyne zároveň poškodenú odporučili pokračovať v zahájenej psychiatickej

intervencii, prípadne i psychoterapeutické vedenie, čo je rovnako dôsledkom konania obžalovaného voči poškodenej. V dôsledku vyvolaných porúch došlo u poškodenej k sťaženiu spoločenského uplatnenia vo vzťahu k jej psychickému stavu a k obmedzeniu účasti na plnom osobnom a spoločenskom živote. Primeraná sankcia za spôsobenie takéhoto ťažšieho následku sa nevyhnutne musí premietnuť aj do výroku o treste, čo sa však v prípade napadnutého rozsudku nestalo.

Ďalej nie je možné opomenúť, že súd nesprávne vyhodnotil aj ďalšie okolnosti spáchania trestného činu, majúce vplyv na samotný výrok o treste. Obžalovaný mal totiž vyššie popísaným hrubým spôsobom konať voči svojej bývalej partnerke počas ich partnerského vzťahu, teda voči svojej blízkej osobe, proti ktorej sa jeho agresívne správanie sukcesívne stupňovalo a vystupňovalo do tej miery, že dospelo nielen k slovným vyhrážkam zabitím, ale aj k opakovaným fyzickým napadnutiam, v niektorých prípadoch i so strelnou zbraňou, ktoré napadnutia si neraz vyžiadali lekárske ošetrenie poškodenej (viď lekárske správy č.1. 154-175). Žiada sa dodať, že obžalovaný poškodenú obmedzoval aj v bežnom živote spôsobom, kedy jej zakazoval chodiť do školy, či kontaktovať sa s rodinou. Za povšimnutie taktiež stojí významná skutočnosť, že dcéra obžalovaného kontaktovala poškodenú s tým, že ju varovala pred násilníckym správaním sa obžalovaného, ktorý mal v minulosti obdobným agresívnym spôsobom vystupovať aj proti jej matke. Už len samotná skutočnosť, že obžalovaný sa protiprávneho konania dopustil voči svojej vtedajšej partnerke, mal viesť súd k záveru, že stupeň narušenia morálnej a osobnostnej integrity obžalovaného je v takom štádiu, že na jeho prevýchovu a nápravu nepostačuje uloženie trestu odňatia slobody na spodnej hranici trestnej sadzby, ale je potrebné obžalovanému uložiť nepodmienečný trest odňatia slobody, ktorý je primeraný z hľadiska individuálnej aj generálnej prevencie.

S ohľadom na uvedené, v žiadnom prípade sa tak nemohlo jednať o exces v správaní obžalovaného, ale z hľadiska teórie trestného práva hmotného sa jedná o tzv. všeobecnú recidívu, na ktorú je súd pri určovaní druhu a výmery trestu povinný prihliadať.

Vyššie deklarované skutočnosti preto viedli k presvedčeniu, že nepodmienečný trest odňatia slobody, uložený na samotnej spodnej hranici trestnej sadzby vo výmere 7 rokov so zaradením do ústavu na výkon trestu odňatia slobody s minimálnym stupňom stráženia, nie je adekvátny, nezodpovedá požiadavkám zabezpečenia generálnej i individuálnej prevencie a takto uložený trest nie je možné považovať za primeraný. Po zhodnotení všetkých skutočností, ktoré majú význam pri určovaní druhu trestu a jeho výmery, bol toho názoru, že prevýchova a náprava obžalovaného bude proporcionálnejšie zabezpečená uložením nepodmienečného trestu odňatia slobody dlhšieho trvania, v strednej úrovni zákonom stanovenej trestnej sadzby.

Vzhľadom k tomu navrhol, aby Krajský súd v Banskej Bystrici postupom podľa ust. § 321 ods. 1 písm. e) Tr. por. zrušil napadnutý rozsudok okresného súdu vo výroku o treste a podľa ust. § 322 ods. 3 Tr. por., rozhodujúc sám, odsúdil obžalovaného na nepodmienečný trest odňatia slobody s výmerou v strednej úrovni zákonom stanovenej trestnej sadzby so zaradením obžalovaného do ústavu na výkon trestu odňatia slobody s minimálnym stupňom stráženia; alternatívne navrhol, aby krajský súd po zrušení napadnutého rozsudku vo výroku o treste vrátil vec okresnému súdu na nové prejednanie a rozhodnutie.

K odvolaniu okresného prokurátora sa vyjadril obžalovaný písomným podaním doručeným krajskému súdu dňa 3. 11. 2023, pričom s ním v celom rozsahu nesúhlasil. Ďalej uviedol, že nesúhlasí ani s napadnutým rozsudkom a to ani ohľadne viny, ani ohľadne trestu, a proti ktorým sa odvolal. V ďalšom zdôraznil svoje ústavné práva a to právo na obhajobu, právo na právneho zástupcu a právo na spravodlivý súd.

Na verejnom zasadnutí, ktoré sa konalo v neprítomnosti splnomocnenca poškodenej a jej čiastočnej právnej nástupkyne, krajský súd odmietol doplnenie dokazovania o vykonanie dôkazov navrhnutých obžalovaným.

Prokurátor krajskej prokuratúry sa v plnom rozsahu pridrižoval dôvodov uvedených v písomnom odôvodnení odvolania podaného okresným prokurátorom. V konečnom dôsledku žiadal sprísniť trest odňatia slobody uložený obžalovanému v intenciách podaného odvolania, zároveň navrhol odvolanie obžalovaného zamietnuť ako nedôvodné.

Obžalovaný v žiadnom prípade nesúhlasil s tým, aby bol uznaný za vinného. Zdôraznil, že poškodená klame a neexistujú žiadne podporné dôkazy, ktoré by jej verziu potvrdzovali. Navyiac bol ochotný ísť na tzv. detektor lži. Navrhol, aby krajský súd napadnutý rozsudok zrušil a vec vrátil okresnému súdu na nové prejednanie a rozhodnutie, súčasne žiadal odvolanie okresného prokurátora zamietnuť.

Krajský súd v Banskej Bystrici ako súd odvolací na základe odvolaní obžalovaného a okresného prokurátora zistil, že tieto boli podané oprávnenými osobami v zákonnej lehote proti rozhodnutiu, proti ktorému bolo prípustné. Následne v zmysle ust. § 317 ods. 1 Tr. por. preskúmal zákonnosť a odôvodnenosť napadnutých výrokov rozsudku o vine, o treste a o náhrade škody. Na chyby, ktoré neboli odvolaniami vytykané, by prihliadol len vtedy, ak by odôvodňovali podanie dovolania podľa ust. § 371 ods. 1 Tr. por., čo však zistené nebolo. Po uvedenom procesnom postupe dospel k záveru, že odvolanie obžalovaného bolo podané dôvodne len čiastočne, a to proti výroku o treste. Odvolanie okresného prokurátora nebolo podané dôvodne.

Odvolací súd po splnení si prieskumnej povinnosti totiž zistil, že napadnutým rozsudkom bolo pri ukladaní trestu porušené ustanovenie Trestného zákona v neprospech obžalovaného, hoci v konečnom dôsledku nedošlo k zmierneniu jeho výmery a preto ho v tejto časti podľa ust. § 321 ods. 1 písm. d), ods. 3 Tr. por. zrušil a následne podľa ust. § 322 ods. 3 Tr. por. rozhodol sám rozsudkom tak, ako je to uvedené v jeho výrokovej časti. Zároveň podľa ust. § 319 Tr. por. odvolanie okresného prokurátora zamietol. Vo zvyšných častiach zostal napadnutý rozsudok okresného súdu nezmenený.

Súd prvého stupňa, pri dodržaní procesného postupu a rešpektovaní práva obžalovaného na obhajobu, rozhodol na hlavnom pojednávaní o jeho vine v súlade s výsledkami vykonaného dokazovania. V tomto smere vykonané dôkazy správne vyhodnotil, a to jednotlivo, ako aj v ich súhrne, odôvodnenie jeho rozhodnutia zodpovedá všetkým podstatným hľadiskám obsiahnutým v ust. § 168 ods. 1 Tr. por., posudzovanému prípadu venoval náležitú pozornosť a nemožno mu v tomto smere nič podstatné vyčítať. Vyložil, ktoré skutočnosti vzal za dokázané, o ktoré dôkazy svoje skutkové zistenia oprel, a akými úvahami sa spravoval pri hodnotení vykonaných dôkazov tiež vtedy, ak si navzájom čiastočne odporovali. Z odôvodnenia napadnutého rozsudku je zároveň zistiteľné, akými právnymi úvahami sa prvostupňový súd spravoval, keď posudzoval dokázané skutočnosti podľa príslušného ustanovenia zákona v otázke viny obžalovaného zo spáchania skutku, za ktorý bol stíhaný a správne postupoval, keď ho v konečnom dôsledku uznal za vinného zo zločinu týrania blízkej osoby a zverenej osoby podľa § 208 ods. 1 písm. a), ods. 3 písm. a), d) Tr. zák. s poukazom na § 123 ods. 3 písm. i) Tr. zák., § 138 písm. a), b) Tr. zák. a § 139 ods. 1 písm. c) Tr. zák.

Krajský súd v podrobnostiach poukazuje na odôvodnenie rozsudku okresným súdom na str. č. 4 až č. 8, vrátane hodnotenia dôkazov na str. č. 6 až č. 8, s ktorým sa stotožnil, ale považoval za potrebné aspoň stručne reagovať na odvolacie námietky obžalovaného, ktoré však nebolo možné akceptovať v rámci rozsahu, ktorý by viedol k inému meritórnemu rozhodnutiu v tejto časti.

Na začiatku odvolací súd poznamenáva, že vykonaným dokazovaním bolo nepochybne preukázané, že obžalovaný sa spôsobom uvedeným skutkovej vete rozsudku okresného súdu dopustil takého konania, ktoré bolo možno právne posúdiť ako vyššie uvedený zločin, pretože blízkej osobe spôsobil fyzické a psychické utrpenie bitím, kopaním, údermi, spôsobením rán rôzneho druhu, ponižovaním, vyhrážaním, vyvolávaním strachu a násilnou izoláciou a takým činom spôsobil ťažkú ujmu na zdraví, pričom ho spáchal závažnejším spôsobom konania - so zbraňou a po dlhší čas.

Obžalovaný spáchanie skutku od začiatku trestného stíhania popieral, celé to bolo nedorozumenie, avšak nevedel uviesť dôvod, pre ktorý si to poškodená na vymyslieť. Naproti tomu ho zo spáchania skutku usvedčovala priama svedkyňa poškodená B. P., ktorá podrobne popísala jeho priebeh a nebol zistený žiadny relevantný dôvod, pre ktorý by mala obžalovanému až v takej miere priťažovať, práve naopak pri jednom z lekárskeho vyšetrení ho neoznačila ako útočníka, hoci tak mohla bezpochyby urobiť. Jej výpoveď, ohľadne fyzického napádania zo strany obžalovaného v Českej republike, potvrdili nepriami svedkovia I. G. a M. K., ktorí boli ich spoločnými nadriadenými v zamestnaní, pred ktorými sa poškodená na obžalovaného sťažovala. Poškodená sa sťažovala na agresívne správanie obžalovaného, či už fyzické alebo verbálne, aj svojej matke - svedkyni H. S., ktorá to vo svojej výpovedi potvrdila, pričom v jednom prípade na poškodenej sama videla hematómy na rôznych miestach. Pred násilným správaním obžalovaného varovala poškodenú prostredníctvom sociálnych sietí aj dcéra obžalovaného.

Poškodená si viedla písomnosť označenú ako „Môj denník“, v ktorej taktiež popísala viaceré útoky obžalovaného voči nej počas tam uvedených konkrétnych dní. V ďalšej písomnosti (zošit) popísala podrobne najmä útok obžalovaného voči nej zo dňa 4. 8. 2019 v bare Excalibur v Pardubicách.

Zranenia poškodenej zo dňa 11. 1. 2020 preukazujú lekárske správy Nemocnice Nové Mesto na Morave z toho istého dňa a zo dňa 27. 1. 2020, z ktorých vyplýva i to, že bola priateľom - obžalovaným napádaná opakovane, pričom zistené zranenia zodpovedajú jej tvrdeniam, pokiaľ ide o spôsob ich vzniku, povahu a lokalizáciu. To platí aj ohľadne lekárskej správy Nemocnice Pardubického kraja zo dňa 5. 2. 2020 vo vzťahu k zraneniam poškodenej zo dňa 4. 8. 2019 a taktiež ohľadne lekárskej správy Polikliniky Q, IVIMED zo dňa 22. 2. 2021 vo vzťahu k jej napadnutiu inou osobou, o ktorom predložila nález z urgentného príjmu zo dňa 3. 5. 2019, pričom pri vyšetrení došlo k jej emočnej nestabilite ktorá si vyžiadala jej ďalšie vyšetrenie a to psychiatrické.

Zo záverov znaleckého posudku z odvetvia psychiatrie vyplynulo, že u poškodenej bola zistená posttraumatická stresová a depresívna porucha, ktorá vznikla v dôsledku konania obžalovaného počas ich spolužitia. Nezistili u nej sklony ku klamstvu, konfabuláciám a zveličovaniu, pričom poškodená pri výsluchu opísala vierohodným spôsobom skutočnosti, ktoré prežila. Priebeh posttraumatickej stresovej poruchy je vo všeobecnosti priaznivý, jeho príznaky odznievajú do roka, niekedy ale aj dlhšie, u poškodenej sú v dôsledku liečby už len sporadické, ktoré sa v dôsledku užívania antidepresív taktiež postupne redukovujú, do budúcnosti možno očakávať u nej úplnú odozvu ťažkostí, avšak bolo jej doporučené pokračovať v prebiehajúcej psychiatrickej intervencii.

O sklone obžalovaného dopúšťať sa úmyselného protiprávneho konania svedčí jeho odpis registra trestov, pričom sám navyše priznal tiež to, že nerešpektoval uložený policajný zákaz priblížiť sa k poškodenej, konkrétne išlo o deň 11. 1. 2020, kedy musela zasiahnuť polícia a obžalovaného vykázat z jej izby.

Súhrn dôkazov vyznievajúcich v neprospech obžalovaného, ktoré na seba nadväzujú a logicky sa dopĺňajú, vzhľadom na ich celkovú početnosť, a dôkaznú silu a hodnotu, vyvracajú ním produkovanú obhajobu, podporovanú dôkazmi vyznievajúcimi v jeho prospech, z ktorej vyplýva jeho snaha zbaviť sa trestnej zodpovednosti a v konečnom dôsledku nielenže preukazujú, že sa skutok stal tak, ako bol predtým ustálený, ale aj to, že ho spáchal práve obžalovaný. V danom prípade pri hodnotení vykonaných dôkazov neexistoval dostatočne relevantný dôvod na aplikáciu zásady v pochybnostiach v prospech obvineného.

Pokiaľ odvolací súd na verejnom zasadnutí odmietol doplniť dokazovanie navrhnuté obžalovaným o jeho vyšetrenie na tzv. detektore lži, ako aj o výsluchy svedkov, ktorí mali vidieť poškodenú v Žabokrekochoch pri Nitre, rozhodol tak preto, že išlo len o nepriamych svedkov, navyše skutok kladený obžalovanému za vinu, resp. ani jeho časť sa na uvedenom mieste nestala. Pokiaľ ide o obžalovaného, tento svoj postoj k spáchaniu skutku v trestnom konaní jasne vyjadril a jeho prípadné vyšetrenie by za takéhoto stavu nebolo rozhodujúcim, resp. dôležitým, prihliadajúc aj na jeho prípadnú dôkaznú silu, berúc do úvahy rozsah, kvalitu a dôkaznú hodnotu už vykonaných dôkazov.

Preskúmajúc zákonnosť a odôvodnenosť výroku o treste, dospel krajský súd na rozdiel od výroku o vine, čiastočne k inému záveru ako okresný súd, v dôsledku čoho odvolanie obžalovaného považoval v tomto smere za dôvodné, keďže došlo k porušeniu ustanovenia Trestného zákona v jeho neprospech. Z tohto dôvodu napadnutý rozsudok v celom výroku o treste zrušil a následne rozhodol o treste sám rozsudkom, hoci v konečnom dôsledku nedošlo k zmierneniu uloženého trestu, pokiaľ ide o jeho výmeru, oproti trestu, ktorý obžalovanému uložil okresný súd.

Pri úvahách o určení druhu trestu a jeho výmery mal krajský súd za to, že okresný súd nesprávne ustálil pomer poľahčujúcich a priťažujúcich okolností na 1 : 1, keď u obžalovaného zistil jednu poľahčujúcu okolnosť podľa ust. § 36 písm. j) Tr. zák., t.j., že pred spáchaním trestného činu viedol riadny život a súčasne jednu priťažujúcu okolnosť podľa ust. § 37 písm. m) Tr. zák., t.j., že už bol za trestný čin odsúdený. V prvom rade je potrebné poznamenať, že takéto ustálenie poľahčujúcej a priťažujúcej okolnosti je nielen v rozpore s Trestným zákonom, ale nemá ani vnútornú logiku, keďže okresný súd pri ukladaní jedného trestu na jednej strane konštatoval, že obžalovaný viedol pred spáchaním trestného činu riadny život, ale na druhej strane zároveň konštatoval, že už bol za trestný čin odsúdený, teda takýto jeho záver bol neakceptovateľný. Pri ukladaní jedného trestu je totiž súčasné priznanie takejto poľahčujúcej okolnosti a takejto priťažujúcej okolnosti jednoznačne vylúčené, pretože tieto v takomto prípade nemôžu reálne súbežne nastať.

Obžalovaný bol doposiaľ síce 4-krát trestaný, z toho v prvých troch prípadoch na území Slovenskej republiky, avšak hľadá sa na neho, ako keby odsúdený nebol, pričom posledné z týchto odsúdení bolo z roku 2010. Okrem toho bol 1-krát odsúdený v Českej republike v roku 2022 na podmienený trest odňatia slobody, pričom došlo k jeho osvedčeniu a aj v tomto prípade sa na neho hľadá ako keby odsúdený nebol. Nie je preto akceptovateľná argumentácia okresného prokurátora, že by u obžalovaného malo ísť o tzv. všeobecnú recidívu, práve naopak bolo potrebné na neho hľadiť ako keby odsúdený nebol, (tzv. fikcia neodsúdenia), čo zásadne vyznieva v jeho prospech, a to najmä oproti stavu keby zahľadzenie uvedených odsúdení ešte nenastalo. Napokon práve na takýto účel je tento zákonný inštitút určený.

Za takejto situácie preto u obžalovaného nebolo možné vzhľadnúť priťažujúcu okolnosť podľa ust. § 37 písm. m) Tr. zák., t.j., že už bol za trestný čin odsúdený. Naproti tomu bolo namieste priznanie poľahčujúcej okolnosti podľa ust. § 36 písm. j) Tr. zák., t.j. že pre spáchaním trestného činu viedol riadny život, i keď nemožno úplne opomenúť, že už bol v minulosti súdom trestaný, hoci sa na neho v súčasnosti hľadá ako keby odsúdený nebol, a to predovšetkým z hľadiska jeho sklonu dopúšťať sa protiprávneho konania. V posledných 10 rokoch pred spáchaním trestného činu bol však trestaný len 1-krát, okrem toho nebol sankcionovaný za žiadny priestupok, k jeho správaniu neboli výhrady ani v mieste jeho trvalého pobytu a kladne ho hodnotili aj jeho zamestnávateľia. Nakoľko bol pomer poľahčujúcich a priťažujúcich okolností 1 : 0, bola preto pri ukladaní trestu potrebná aplikácia ust. § 38 ods. 3, ods. 8 Tr. zák., v dôsledku ktorej došlo k zníženiu hornej hranice zákonom ustanovenej trestnej sadzby o 1/3-inu, teda obžalovanému bolo v konečnom dôsledku možné uložiť trest odňatia slobody od 7 rokov až do 12 rokov a 4 mesiacov. Krajský súd okrem pomeru poľahčujúcich a priťažujúcich okolností prihliadol podľa ust. § 38 ods. 2 Tr. zák. aj na mieru závažnosti uvedenej poľahčujúcej okolnosti, ktorá vyznievala v prospech obžalovaného.

Obžalovaný konal v tzv. priamom úmysle, pohnútkou jeho konania bola snaha o riadenie a kontrolu života a správania sa poškodenej. Dĺžka trvania skutku síce približne 2-násobne presahovala obdobie 6-tich mesiacov, ktoré už možno považovať za spáchanie činu po dlhší čas, avšak celkovo nedosiahla ani obdobie jedného roka, pričom pri tejto okolnosti podmieňujúcej použitie vyššej trestnej sadzby je bežné, že pri takejto trestnej činnosti skutok trvá niekoľko rokov. V neprospech obžalovaného možno hodnotiť tiež spôsob spáchania zločinu, keď sa dopúšťal voči poškodenej rôznymi foriemi fyzického aj psychického násillia, prihliadajúc aj na celkovú početnosť takýchto útokov. Nemožno opomenúť ani skutočnosť, ktorá sa síce už premietla do tzv. kvalifikovanej skutkovej podstaty predmetného trestného činu a to, že svojim konaním spôsobil u poškodenej vznik posttraumatickej stresovej poruchy a depresívnej poruchy, ktorú možno považovať za ťažkú ujmu na zdraví - poruchu zdravia trvajúcu dlhší čas podľa ust. § 123 ods. 3 písm. i), ods. 4 Tr. zák.

Komplexne posudzujúc skutočnosti a okolnosti vyznievajúce v prospech, ale aj v neprospech obžalovaného, mal krajský súd za to, že uloženie trestu odňatia slobody na dolnej hranici zákonom ustanovenej trestnej sadzby vo výmere 7 rokov, nemožno považovať za neprimerané, práve naopak takýto trest je nielen zákonný a primeraný, ale aj spravodlivý. Zároveň konštatuje, že u obžalovaného nezistil také pomery a ani také okolnosti prípadu, ktoré by eventuálne odôvodňovali mimoriadne zníženie trestu podľa ust. § 39 Tr. zák., najmä ak bolo potrebné prihliadnúť na celkovú závažnosť stíhaného zločinu, ktorá bola nepochybne vysoká.

Odvolací súd tak ako súd prvého stupňa obžalovaného podľa § 48 ods. 2 písm. a) Tr. zák. zaradil na výkon uloženého trestu odňatia slobody do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom strázenia, keďže tento nebol pred spáchaním trestného činu vo výkone trestu odňatia slobody a vzhľadom na jeho výmeru neprichádzal do úvahy podmienený odklad jeho výkonu.

Takto uložený nepodmienečný trest odňatia slobody relatívne dlhšej výmery obsahuje v dostatočnom rozsahu prvok represie, ako aj prvky individuálnej a generálnej prevencie, zároveň postačuje na zabezpečenie dosiahnutia účelu trestu podľa ust. § 34 ods. 1 Tr. zák. a zodpovedá aj všetkým ďalším zákonným ustanoveniam Trestného zákona, ktoré upravujú zásady pre ukládanie trestov.

Aj keď obžalovaný priamo nepodal odvolanie proti výroku o náhrade škody, krajský súd preskúmal taktiež jeho zákonnosť a odôvodnenosť, nakoľko mal vo výroku o vine svoj podklad (ust. § 317 ods. 2 Tr. por.). Okresný súd o nárokoch na náhradu škody poškodenej B. P. a Všeobecní zdravotní poisťovne, pobočka

Brno, ktoré si riadne a včas uplatnili v prebiehajúcom trestnom konaní, a to čo do základu, aj čo do výšky, rozhodol v súlade so zákonom, pričom priznanie ich náhrady dostatočne a presvedčivo odôvodnil, z tohto dôvodu krajský súd poukazuje na odôvodnenie napadnutého rozsudku na str. č. 9. Dopĺňa len, že obžalovaný spôsobil škodu na zdraví poškodenej výlučne svojim zavinením a v tejto súvislosti boli zo strany zdravotnej poisťovne účelne vynaložené náklady na jej liečenie, pričom obžalovaný zodpovedá za škodu podľa ust. § 420 ods. 1 Obč. zák., prihliadajúc aj na ust. § 444, § 449 ods. 1,3 Obč. zák.

Krajský súd po preskúmaní zákonnosti a odôvodnenosti napadnutých výrokov o vine, o treste a o náhrade škody z vyššie uvedených dôvodov o odvolaní obžalovaného, považujúc ho za čiastočne dôvodné (vo výroku o treste) a odvolaní okresného prokurátora, považujúc ho za nedôvodné, rozhodol tak, ako je to uvedené vo výrokovej časti rozsudku.

Toto rozhodnutie bolo prijaté pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku ďalší riadny opravný prostriedok nie je prípustný.